

یاوران حرم

روایت حماسه زنان عاشورایی

فریبا انیسی

انتشارات
کتاب آشنا

یاوران حرم

نویسنده : فریبا انیسی

ناشر : کتاب آشنا

حروفچینی و صفحه آرایی : محمد مهدی کاکنج

ویراستار : استاد حسین اخوان اقدم

شمارگان : ۳۰۰۰ جلد

چاپ : شریعت

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۴

شابک

۹۶۴-۸۰۰۱-۵۱-۰

964-8001-51-0

به سفارش دفتر امور زنان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

کلیه حقوق، اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس برای دفتر امور زنان سپاه محفوظ است.

صندوق پستی : ۳۱۷۷-۱۹۳۹۵

تلفن : ۲۲۸۴۹۶۵۵

قیمت : ۱۴۰۰۰ ریال

فهرست

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۰-۲۲	درد دل
۲۳-۵۹	تا کربلا
۲۳	خوله دختر منظور
۲۹	خوصاء (ام الثغر)
۳۳	رقیه دختر امیر المؤمنین (ام کلثوم صفری ، همسر مسلم بن عقیل)
۳۶	طوعه
۴۱	رویحه
۴۸	حمیده دختر مسلم بن عقیل
۵۳	کبشه مادر سلیمان بن ابی رزن
۵۷	ماریه دختر منتقد عبدی
۶۰-۱۶۰	در کربلا
۶۱	ام المؤمنین ، ام سلمه
۶۵	حسنيه مادر منهج
۶۸	دلیله (دیلیم) دختر عمرو ، همسر زهیر بن قین

۷۵	امّ خلف (همسر مسلم بن عوسجه و مادر خلف بن مسلم عوسجه)
۸۰	همسر عبدا.. بن عمیر کلّبی
۸۵	همسر نافع بن هلال
۸۶	قمری (مادر وهب) و عروس وهب
۹۸	بحریه دختر مسعود الخزرجی (همسر جناده بن کعب انصاری)
۱۰۱	فکیه همسر عبدا.. بن اریقظ مادر قارب
۱۰۶	رقیه دختر امیر المؤمنین ، همسر مسلم بن عقیل
۱۰۸	امّ کلثوم (دختر عبدا.. بن جعفر و زینب (س))
۱۱۵	لیابه (همسر عباس بن علی (ع) قمر بنی هاشم)
۱۱۷	امّ بشر (دختر ابی مسعود انصاری و همسر حسن بن علی (ع))
۱۲۰	رمله (مادر قاسم و عبد.. پسران امام حسن (ع))
۱۲۷	اسماء دختر عمیس (مادر عون بن علی (ع))
۱۳۳	رباب دختر امرو القیس همسر امام حسین (ع) و مادر عبدا.. الرضیع
۱۴۰	شهربانویه همسر امام حسین (ع)
۱۴۱	سکینه دختر امام حسین (ع)
۱۴۸	فاطمه بنت الحسین (ع) و همسر حسن المثنی
۱۵۶	امّ سلمه ، ام المؤمنین
۱۵۷	فاطمه صفری دختر امام حسین (ع)
۱۵۸	نوار دختر مالک (همسر خولی)

۱۶۱-۱۸۲

۱۶۳	غروب عاشورا
۱۶۷	زنی از قبیله ی بکر بن وائل
۱۶۹	دخترک هراسان
۱۷۹	دختران شهید
	زنان بنی اسد

۱۸۳-۲۲۰

۲۰۰	در کوفه
۲۰۷	صفیه دختر عبدا.. بن عقیف
۲۰۸	همسر مالک بن نسر
۲۰۹	زینب دختر عقیل
۲۱۰	اسماء خواهر مسلم دختر عقیل
	نوار (دختر جابر بن عمر ازدی)

فضه

۲۱۳

ام قاسم (همسر حبیب بن مظاهر اسدی)

۲۱۵

در راه شام

۲۲۱-۲۳۵

۲۲۴

پیر زنی از یسجر

۲۲۵

دره الصدق دختر عبدا.. بن عمر انصاری

۲۲۹

دخترکی در راه

۲۳۱

دخترکی در میانه راه

۲۳۲

عائکه از همسران امام حسین (ع)

در شام

۲۳۶-۲۶۰

۲۴۸

هند دختر عبدا.. بن عامر

۲۵۳

حمیده زنی اهل شام

۲۵۵

زنی که نذر کرده بود

۲۵۶

دختر خرابه نشین

در مدینه

۲۶۱-۲۷۸

۲۶۳

دخترک مرثیه خوان

۲۶۴

ام لقمان

۲۶۶

رباب دختر عمرو القیس

۲۶۷

فاطمه ام البنین همسر امیر المؤمنین

۲۷۲

ام لیلی مادر علی اکبر

۲۷۵

پیرزن حامی فرزندان مسلم

۲۷۶

ذره نائحه

۲۸۰

منابع

پیشگفتار

بسمه تعالی

کشتید برادرم را و صبر پیشه کردم اما وای بر مادر شما
که بزودی با آتش سوزان سزا داده می‌شوید
شما خونی را ریخته آید که خدا ریختن آن را حرام گردانید
و قرآن و پیامبر خدا نیز آن را حرام کرده اند
... به راستی من همواره در طول زندگی ام بر برادرم گریه کنم
به بهترین کسی که پس از پیامبر (ص) متولد گردیده
چنان اشکی از دیدگانم فرو ریزد
که پیوسته بر گونه‌هایم سرازیر باشد و هرگز نخشکد.^۱

کلام بانوان عاشورایی همواره در تاریخ بانگ بیدار باش آزادگان جهان
خواهد بود. زنانی که در اسارت آزادگی را به نمایش گذاشتند. نوحه‌ها و اشعار
آن‌ها خود سلاحی بر علیه ظلم و ستم اموی و شاهی زنده بر مظلومیت اهل
بیت پیامبر (ص) بود.

گرچه آنان را شهر به شهر گرداندند، غل و زنجیر شرمنده شدند از
خون‌هایی که بر زمین می‌ریخت؛ از پای و دستان دخترکائی که تا دیروز آغوش
پدر جایشان بود و لالایی مادر نغمه خوابشان و آن روز لنگ‌لنگان به راهی
می‌رفتند پر از خار مغیلان. پایی که تا دیروز کوچه‌های مدینه را تا حرم رسول
... (ص) می‌پیمود پوست می‌انداخت و خونین می‌شد، در راهی که به رنج آغشته
بود و به زنجیر و شلاق ...

اما تاریخ شاهد است، روحی که در راه کربلا با سایبان و کنیز و غلام سر به
سجده خدا می‌گذاشت؛ همان روح بلندی بود که در راه کربلا تا شام نماز شب را
به جا می‌آورد.

همان زینبی که از مدینه تا احد را همراه برادرانش گام برمی داشت، همان زینبی بود که در کاخ یزید و بدون حضور برادرانش فریاد دادخواهی اهل بیت او فرشتگان را به گریه واداشت.

قصد ما از انتشار این نوشتار داستان زنان عاشورایی است. زنانی که همراه همسر، برادر، پدر و فرزند خود به کربلا آمدند، شاهد شهادت ها شدند. خود نیز مجروح و گریان، دل شکسته و قد خمیده به جبر ظالمان به سوی شام رفتند. اما دست از دین و آیین مصطفی (ص) نکشیدند. فریاد مظلومیت شهیدان را سردادند تا پایه های کاخ ظلم را در سرزمین حاکمان جور به لرزه درآورند.

داستان «یاوران حرم» برداشت تاریخی دارد و نگاهی ادبی. درواقع برداشت حقیقت گونه ای از تاریخ است و تاریخ زنانی را نشان می دهد که ثمره زندگی شان را بر طبق اخلاص نهادند و به پیشگاه خداوند هدیه کردند.

دفتر امور زنان سپاه در راستای مأموریت فرهنگی خود و جهت ارائه الگوهای مذهبی - تاریخی ... این بار الگوهای تاریخ جاودان عاشورا را برگزیده است. الگوهایی که همواره در مسیر اسلام می درخشند و به همگان نشان می دهند راه پرسعادت تکامل و حیات جاودان را.

امید که مورد قبول عاشورائیان قرار گیرد.

والسلام

دفتر امور زنان سپاه

مقدمه

هو الاول

این نوشتار شاهد صدقی بر ارادت به پاکان امت است و یادآور پیوند معنوی و فکری که با امام مظلومان و سرور آزادگان داریم .

معرفی زنانی که در اشکال گوناگون به حمایت از حق‌خواهی و حق‌گویی فرزند رسول خدا (ص) پرداختند. در واقع هم دردی با زنانی است که با روح بیدار از اعماق غفلت بشریت بانگ لبیک امام را پاسخ دادند ، آن هم در عصری که خودخواهی و مستی ، مردان را چون مردار کرده بود .
یادآوری عشق است :

عشق به خدا ، عشق به اسلام ، عشق به همسر ، عشق به فرزند .

و فدا کردن جان عاشق است ؛ به راه خدا و برای حق .

زنانی که در لابلای صفحات تاریخ گم شدند . پاک کردن غبار از چهره‌ی آنان به خاطر ادای دینی بود که بر گردن داشتم . این نوشتار ادای دینی است در حد بضاعت فقیری کم مایه چون من، برگ سبزی به پیشگاه امام عاشقان و رهبر آزادگان ، امید دارم که قبول افتد .

از تمام کسانی که مرا یاری کردند؛ خانم صمدیان و دانشجویان دانشگاه امام صادق (ع) که اشعار عربی را ترجمه کردند، از محمد مهدی کاکنج که حروف چینی و صفحه آرایی را بر عهده گرفت، استاد حسین اخوان اقدم همسر گرامی‌ام که تصحیح و ویرایش نهایی را انجام داد و فرزندانم که با یاری خود در امور منزل به من فراغت دادند تا به این کار پردازم، کمال تشکر را دارم .

فریبا انیسی

آذر ماه ۸۲ - شهریور ۸۴